

Slourenski dom

Ste. 178

U Ljubljani, v četrtek, 6. avgusta 1936

Leto 1.

Vlada se bojuje po radiu in daje izjave o „bodoči ljudski obliki španske države“, kri pa teče dalje

Kandidat za prestol mora iz Španije

Burgos, 6. avgusta. o. Kljub temu, da nasprotniki španskih upornikov po Evropi razglajajo, da je cilj vojaške vstaje ta, da vspostavi burbonsko monarhijo, je vendar videti, da voditelji upora na to popolnoma nič ne mislijo. Razpoloženje tistega španskega prebivalstva, ki je na strani upornikov je tako, da bi uporniško gibanje pri njem izginilo (tako vse simpatije, če bi dobilo značaj monarhistične vstaje).

Zaradi tega je uporniška vlada v Burgosu zavrnila ponudbo don Juana Burbonskega, ki je hotel prekoračiti mejo ter se postaviti v službo uporniškega gibanja. Don Juana smatrajo španski monarhisti za prvega dediča španskega prestola. Na odločno izjavo vlade v Burgosu se je moral don Juan vrniti nazaj v Francijo.

Politični krogi ta korak zelo živahno razlagajo in mu pripisujejo dokaj pomena. S tem dejanjem uporniške vlade je namreč general Molla dokazal, da je osebnost proti vspostavitvi monarhije in da namerava sam sebe oklicati za diktatorja.

Tudi Valencia nezanesljiva

Valencia, 6. avg. o. Guverner valencijskega mesta in pokrajine je včeraj popoldne odstopil. Vlada je razglasila, da je guverner Solsona bil prisiljen, da to stori iz zdravstvenih razlogov. Toda v resnici se je položaj v Valenciji, ki je do zdaj veljala za edino mirno in vladno zvesto mesto, tako poslabšal, da guverner ni mogel več vzdrževati reda. Ze pred tednom dni je garnizija v Valenciji odpovedala pokorščino in se izkazila solidarno z uporniki. Ker je valencijska garnizija ena največjih v Španiji, ni vlada mogla storiti nikakih odločilnih korakov, ker je imela na razpolago premalo čet. Edino, kar je mogla storiti je bilo, da je razpustilo vojno ministrstvo dva pehotna polka in en polk konjenice v tej garniziji. Ta ukrep je bil seveda samo papirnatega pomena. V Valenciji je vlada iz Madrida nameravala že v začetku tega tedna pobežniti. Poslala je tja poseben odbor sestavljen iz članov vlade, kateremu je predsedoval bivši ministrski predsednik Martinez Barrio. Ta odbor naj bi pripravil vse potrebno za preselitev vlade, hkratu pa naj bi s svojo avtoriteto skušal pomiriti mesto. Včeraj popoldne je vladni odbor nenadoma odpotoval iz Valencije v Alicante. Vlada pa je za valencijskega guvernerja imenovala polkovnika Ernesta Arina. Kot sodelovci so mu dodelili delegati ljudske fronte in zastopnik anarhistične delavske zveze, ki ima med valencijskem delavstvom ogromno večino.

Šrapneli padajo na Gibraltar

Gibraltar, 6. avgusta. Včeraj popoldne se je v Gibraltarskem prelivu vršila bitka med letali generala Franca in med vladno križarko »Ferrandiz«. Sedem letal je spremljalo dva parnika, ki sta iz Ceute peljala okrog 2000 uporniških vojakov v Algeciras. Parnika je začela obstreljevati vladna križarka, katero so začela letala bombardirati. Ladja je besno streljala na vse strani in so šrapneli začeli padati na angleško ozemlje okrog gibraltarske trdnjave. Šrapneli so se razletavali tik ob taborišču, v katerem se nahaja 800 angleških beguncev, ki so se zatekli iz obalne Španije na gibraltarsko ozemlje. V begunskem taboru je zavladala strahovita zmeda in jok, ker so begunci mislili, da namerava španska ladja njihovo taborišče uničiti. Se, ko so letala generala Franca začela ladjo neusmiljeno bombardirati, je pobežniti ter odpotovala na sever. Zdi se, da bodo Angleži zaradi tega dejanja v bodoče s svojimi baterijami streljali na vsako bojno ladjo, ki se bo upala v bližino Gibraltarja.

Boji po radiu

Lisbona, 6. avgusta. o. Nobena druga država ni v celoti tako zelo priča, kako se vrše boji v Španiji, kakor Portugalska. Odkar je zadnje dni nastopilo na frontah tajiše, so portugalski prebivalci pričali razjarjene brezzične vojne med uporniki in med vladnim taborom. Na Portugalskem namreč sprejemajo poročila vseh malih in večjih oddajnikov, bodisi vladnih ali uporniških. Postaje silovito pazijo druga na drugo, vladni oddajniki dajejo vesti iz uporniškega tabora, katere so baje prestregli in v katerih uporniki sami priznavajo, da imajo silovite izgube in da je njihovo gibanje tik pred žalostnim koncem. Uporniške postaje delajo isto tako, tako da je špansko ozračje torišče silovite in zagrizene radijske borbe, v kateri se ne more nihče več spoznati.

Madridska vlada je ponorč razglasila, da je v Madridu in v vseh, vladni zvestih pokrajinah življenje normalno, delo se vrši naprej, povsod napredujejo priprave za novo obliko špan- države. Fašizem bo ventuziastičnemu boju, katerega so začeli španski rodoljubi dobili v Španiji in s tem v Evropi smrtni udarec. Vesti o tem, da se je vgnezdil v Španijo komunizem, niso resnične, pač pa se bo Španija, ki je država delavskega ljudstva obrnila v smer, katero zahteva demokracija in delavni razred. To smer danes zastopa špansko levičarsko delavstvo.

Katalonija, samostojna republika

Glede Katalonije je sinoči madridski radio priznal, da je katalonska avtonomna vlada odpočila svojega delegata pri osrednji republikanski vladi. S tem so potrjene vesti, da se je Katalonija dejansko že postavila na stališče neodvisne in svobodne republike. Madridska vlada sicer pravi, da bo Katalonija ostala v stiku z osrednjo vlado, kolikor bo potrebno za sodelovanje. Pač pa je katalonska vlada imenovala svojega zastopnika pri valencijski ljudski fronti. Valencia je poleg Barcelone

drugo največje središče katalonskega naroda. Iz tega je videti da hočejo katalonski autonomisti preko komunističnih španskih zmed doseči svoj edini cilj — svobodno katalonsko republiko. S tem bo enotnost Španije razbita.

Vlada poroča

Hajon, 6. avgusta. Tu potrjujejo, da so v nedeljo vladna letala bombardirala mesto Bera v Navari. Bilo je več človeških žrtv. Prav tako je res, da je prebivalstvo severnega dela pokrajine Navare v skrbah zaradi pomanjkanja živil. Ta pokrajina je naklonjena upornikom. Obroki živil se z vsakim dnem bolj omejujejo.

Madrid, 6. avgusta. Polkovnik Marionos je izjavil Havasovemu poročevalcu na bojišču Guadarama pred zavzetjem San Rafaela s strani vladnih čet tole:

Kakor hitro bodo vladne čete zavzele San Rafael, bomo mogoče smatrali, da so boji na Sierri de Guadarami končani. Zveze upornikov s Segovijo in Avilom bodo namreč prekinjene.

Uradno potrjujejo, da so vladne čete zavzele San Rafael.

Vladne čete stoje pred vrati Quescu. Uporniško topništvo v Cordobi je utihnilo. Vladno letalstvo je opravilo svoje naloge do skrajnosti. Vladne čete dokončujejo svojo koncentracijo okrog Ovieda.

Tanger, 6. avgusta. AA. Iz Larasa poročajo: Včeraj popoldne je nemška ladja »Sevilla«, ki je prispela iz Hamburga, razkladala v tukajšnjem pristanišču blago in gradivo za upornike. Španski

Rusija se ne bo vmešavala, če ...

Ruske zahteve glede Španije

Moskva, 6. avgusta. o. Ruska vladna agencija Tass je včeraj dala izjavo z ozirom na francoske predloge, da bi se vse evropske velesile obvezale, da se ne bodo vmešavale v notranje španske zadeve ne z moralno pomočjo, ne z dobavljanjem orožja.

Ruska vlada se temu predlogu priključuje, toda pod dvema pogoje:

1. da tako pogodbo podpišejo hkratu Velika Britanija, Italija, Francija, Nemčija in Portugalska (glede katere pa Anglija noče nič slišati, čeprav je znano, da je Portugalska pod popolnim političnim in gospodarskim vplivom Anglije).

2. Ruska vlada zahteva, da nekatere evropske države, ki so poslale in še pošiljajo pomoč uporniški vojski v Španiji, s tem takoj prenehajo.

Rim, 6. avgusta. o. Italijanski uradni krogi v načelu sprejemajo francoski predlog, da se ne bo Italija vmešavala v španske zadeve. Poudarjajo pa

rušilec »Almirante Valdes« je skušal preprečiti razkladanje s temi, da je streljal v pristanišče.

Uporniki izjavljajo

Madrid, 6. avgusta. Sinoči so uporniki na bojišču Sierra Guadarama pri San Rafaelu skušali izvesti nepričakovan napad na vladne postojanke. Vladne čete so jih odbile.

Tanger, 6. avgusta. AA. (Havas.) Havasov poročevalec se je razgovarjal z majorjem Armandom, ki spada med najvplivnejše osebnosti v štabu generala Franca. Major Armando je izjavil Havasovemu poročevalcu med drugim:

1. Točno je, da je bila pred Gibraltarjem iz zraka bombardirana španska vladna ladja, ni pa točno, da bi bilo to storilo italijansko letalo. Ladjo je napadlo špansko uporniško letalo.

2. Ni res, da bi bila nemška križarka »Deutschland« in rušilec »Luchs« prispela v Ceuto, da s silo prepreči bombardiranje pristanišča s strani španskih pomorskih enot, ki so na strani vlade. Obe ladji sta prišli v Ceuto samo za to, da obiščeta prijateljske španske častnike. Najboljši dokaz tega je okolnost, da sta obe ladji že zapustili Ceuto.

3. Glede vesti, da je nemška vlada zahtevala od obeh taborov, naj brez predhodnega opozorila, in sicer 10 ur pred olvortitvijo bombardiranja, ne obstreljujejo mest, v katerih žive nemški državljani, je major Armando izjavil, da mu o tem ni ničesar znanega in da je vest po vsej priliki neresnična.

vlogo, katero igra v španski državljanski vojni sovjetska Rusija. Cisto jasno je dokazano, da tretja internacionala v Španiji aktivno zasleduje prevratne namene. Njeno delo pa zadnje čase ni omejeno samo na Španijo, marveč prav tako na Grčijo, o čemer priča priprava na komunistično revolucijo zadnje dni. Podobno je delo kominterne v Argentini, češkoslovaški in drugod. Položaj v Španiji je že toliko napredoval, da moremo govoriti o dveh vojskujočih se vladah in je sedaj mogoče le, da ostanejo evropske in izven evropske države v tej pravi in pravilni vojski nevtralne, ali pa, da gredo eni ali drugi na pomoč, kot svoji zavezniki. Brez natančno določenega sporazuma med vsemi evropskimi državami, ki jih razvoj dogodkov v Španiji zanima pa to ne bo mogoče. Težavno pri vsej zadevi je tudi dejstvo, da so nekatere države, zlasti pa sovjetska Rusija že naredile, kar so naredile in da tega ni mogoče več preklicati.

Ugotovitev francoske uradne komisije:

Letala za upornike so italijanska

Oran, 6. avgusta. AA. (Havas.) Glede na prisilni pristaneek vojaških letal italijanskega poretka dne 30. julija t. l. na maroških tleh, je preiskava, ki jo vodijo francoske oblasti, obrodila doslej te-le rezultate:

Iz dokumentov, zaplenjenih na letalih, se je dognalo, da so bila od petih letal te ekspedicije štiri tipa »Savoia-Marchetti«, peto s tremi motorji pa prav tako tega tipa in da so pripadala do 20. julija 5., 57. in 58. eskadrilji rednega italijanskega vojaškega letalstva. Dve letali, ki so ju zaplenile francoske oblasti, sta imeli razno vojaško gradivo. Letala niso imela nacionalnega znaka, ne na zunaj nobenega znamenja ne matrikulacije. Mesto, kjer se je nahajala narodna zastava, je bilo prepleksano z belim. Posadko so tvorili ne samo civilisti, temveč tudi vojski, ki so bili preoblečeni, to se je pa dognalo na podlagi uradnih dokumentov, najdenih pri ponesrečenih pilotih, to je izpričevala o obiskovanju tečaja za vojaškega pilota in vojaške knjižice.

Iz vsega se vidi, da so ekspedicijo na hitro roko pripravili tuji organizatorji. Zato niso bili iz-

dani zadostni varnostni ukrepi zastran zatajevanja identitetski tako letal, kakor pilotov.

Po izjavah posadke je bila ekspedicija grupirana v Bologni in je od ondot odletela 29. julija na letališče Elmas-Galigari na Sardiniji. Nato je ekspedicija krenila 30. julija ob petih zjutraj v smer Melille. Tretje letalo je izginilo s posadko 40 milj severno od Orana isti dan in se je torej samo dvema letalom posrečilo prispeti na določeni kraj.

Letala, ki so pristala v francoskem Maroku, stražijo francoski vojski. Nekaj ur po prisilnem pristanku je letelo neko špansko letalo nad italijanskim letalom, ki se je nahajalo na tleh francoskega Maroka, in vrglo vrečo s uniformami španskih legionarjev in s sporočilom v italijanščini s tole vsebino: Oblecite te uniforme in recite francoskim oblastvom, da pripadate španski tujski legiji iz Nadora. Gledali bomo, da vam hitro pošljemo hencin in potrebno strokovno osebje, da boste mogli nadaljevati polet. Glejte, da ne padete v zasedo.

Grška vlada utemeljuje svoje nenadne odredbe

Komunizem je pripravljaj prevrat v Grčiji

Atene, 6. avgusta. AA. (Atenska agencija.) V pozivu na grško ljudstvo pravi ministrski predsednik Metaxas med drugim tudi tole:

»Zbornica, ki je bila izvoljena v januarju 1936, ni mogla dati državi vlade. Komunizem je izkoristil to okolnost in je s pomočjo raznih političnih skupin drzno dvignil glavo in resno ogrožal socialni red države. Pripravljaj je socialno revolucijo, o kateri misli, da je zanjo napočil čas. Prizori, ki so se odigrali maja meseca v Solunu, so bili začelek. Nato je komunizem preplaval naše vojašnice z agenti in letaki. V njih poziva vojske na socialno vojno. Sporedno s tem se je razširil tudi v naših prosvetnih ustanovah. Širil je svoje nauke v mladini in rušil upe v boljšo prihodnost grškega rodu. Komunizem je prodril tudi med uradnike in skušal med njimi razviti občutek, da jim je država sovražnik in da je treba zato njene osnove uničiti.«

Proglas naveda dalje, kako je komunizem izkoristil gospodarske težkoče države, ki so se pojavile predvsem zaradi slabe uprave v pretek-

losti. Sedanja vlada je brez vsakega političnega namena ugotovila nevarnost v kateri se nahaja grški narod. Zato je izdala ukrepe, ki naj zaščiti siromašne in delavske sloje. Proglas naveda dalje, da je s strani vladnih nasprotnikov prihajala reakcija. Podpiral jo je tudi del časopisja. Neprestane in neupravičene stiske in splošna delavska stavka, ki so jo pripravili po določenem načrtu in ki naj bi pomenila po izjavah voditeljev stiske začetek revolucionarne akcije v še večjem obsegu, vse to naj bi bilo zrušilo sedanj socialni red v Grčiji. Pred takim položajem, ki je pomenil neposredno nacionalno in socialno katastrofo, je vlada smatrala za svojo dolžnost, da prepreči izbruh revolucionarnega gibanja, ki bi bil vsekakor vrgel državo v krvave medsebojne boje.

S pristankom Nj. Vel. kralja je zato razglasila obsešno stanje in razpustila zbornico.

Na ta način je kot vodja odgovorne vlade prevzel vslo potrebno oblast, da reši državo od te katastrofe. Metaxas izjavlja dalje v svojem proglasu, da hoče svojo težko nalogo izvršiti

Najnovejše iz Španije

Burgos, 6. avgusta. AA. (Havas.) Glavni štab je izdal uradno poročilo, v katerem pravi, da je kolona, ki prodira v pokrajini Guadaluahara, včeraj zavzela mesto Alcoles del Minar na cesti med Madridom in Saragoso in na križišču proti Teruelu. Kolona je iznenada napadla vladne čete in jim zadala hude izgube. Zaplenila je tudi dva tovorna avtomobila z osebjem vred. Prebivalstvo je sprejelo uporniške čete z navdušenjem. V mestu je red vzpostavljen.

Pravijo, da so mestecce Tolozo, ki je od petka v rokah vladnih čet, sedaj zopet obkolili uporniki.

Na bojišču Samosierre ni posebnih izprememb. Na obeh straneh so mirovali.

Barcelona, 6. avgusta. AA. (Havas.) Letalski šef Sandino je izdal poročilo, da so vladne čete napredovale 15 km proti Saragosi. Kolona Vilalba je pognala v beg oddelek 2000 upornikov, ki je prihajal iz Huesce. Veliko število upornikov se je predalo. Vsi zahtevajo, da bi se borili v vrstah vladnih čet. Zaplenjenih je 20 strojin, 5 topov in velika količina streliva. Polkovnik Vilalba je optimistično razpoložen in pravi, da bo strl odpor upornikov v Huesci.

London, 6. avgusta. AA. (Havas.) Drugi tajnik španskega poslanstva v Londonu Vilaverde je odstopil.

Pariz, 6. avgusta. AA. (Havas.) Po poročilu iz Pamplona je štab v Gaiiciji izdal proglas na uporniške pokrajine, v katerem pravi, da delata vojska in nacionalistična stranka složno za osvoboditev dežele pred boljševiško nevarnostjo. Proglas je izšel kot odgovor na poročila iz Madrida, češ, da je v tej pokrajini upor propadel.

Tanger, 5. avg. AA. (Havas.) Telefonska in brzajovna zveza, ki je med Francijo, Španijo in mednarodno zono redno delovala, je bila davi nepričakovano prekinjena. Mislijo, da se je to zgodilo po ukazu upornikov, ki skušajo skriti svoja gibanja in preprečiti vsa poročila.

Barcelona, 6. avg. AO. (Reuter.) Po vesteh iz Saragose je skušala uporniška kolona 1800 vojakov vnovič zavzeti mesto Sastago, ki leži 50 km od Saragose. Upornikom so vladne čete zadale hude izgube.

Ras Sejum v Adis Abebi

Addis Abeba, 6. avgusta. V nasprotju z izmišljenimi poročili, razširjenimi v tujini, češ da so bili krvavi boji med italijanskimi četami in vojski rasa Sejuma zlasti okrog Desije, je prispel ras Sejum v Addis Abebo. Povabil ga je podkralj marsal Graziani. Ras Sejum je potoval od Direvada z letalom, odtoč pa do Addis Abebe z železnico. Danes ga bo sprejel podkralj, nato pa bo ras Sejum predsedoval svetu domačih poglavarjev. Pri tej priliki bo ras Sejum ponovil svojo izjavo o pokornosti. Tej njegovi izjavi pripisujejo velik pomen, ker je sin rasa Mangajčija Jovana, ki iz dinastičnih razlogov imel od nekdanj močan vpliv med prebivalstvom severnega dela Abesinije.

Ras Imru bivši poveljnik na severnovzhodni fronti Abesinije, je reorganiziral vojsko 60.000 mož in prodira na čelu 10.000 vojakov proti vzhodu na Desije in Addis Abebo. Pravijo, da je napadel in uničil več italijanskih prednjih čet. Abesinske čete v Goreju so zaplenile mnogo streliva in strojin. Njihovo vojsko vodi dedžasmač Abera, sin rasa Kase.

Drobne

Budimpešta, 6. avgusta. AA. Po podatkih zadnjega popisa, se madžarsko prebivalstvo deli po veri na 5.630.000 katoličanov, 1.812.000 kalvincev, 520.000 luterancev in 444.000 židov.

Carigrad, 6. avgusta. AA. Ministrstvo za narodno gospodarstvo je podpisalo s neko nemško ladjedelnično pogodbo o gradnji šestih ladij (skupno 12.000 ton). Ladje so namenjene turški trgovinski mornarici. Dobavni roki znašajo za posamezne ladje od 19 do 29 mesecev.

Varšava, 6. avgusta. AA. Havas. Perez Caballero, prvi tajnik tukajšnjega španskega poslanstva je odstopil in se pridružil uporniški vladi v Burgosu.

Varšava, 6. avgusta. AA. Havas. Zunanji minister Beck ne bo preživel svojega dopusta s križarjenjem po Baltičnem morju, kakor je poročala Gazeta Polska. Svoj dopust bo prebil kakor vedno na poljskem primorju.

Berlin, 6. avgusta. AA. Državni vodja je podelil arhitektu Wernerju Marchu, ki je sestavil načrte za olimpijski stadion in ostala poslopja, naslov profesorja.

neglo in odločno, ker mu to velevala dolžnost do vladarja in ljudstva.

Zaradi tega poziva vse Orke, ki ljubijo svojo domovino nad vse, in ki se hočejo rešiti demagoške firanje in revolucionarnih elementov. Odlej mora grški narod živeti in delati mirno in brez vsake skrbi v trdnem prepričanju, da bo vlada sedaj, ko je ukrepila socialni režim, delala energično pod okriljem Nj. Vel. kralja, za boljše čase ljudstva, zlasti pa za zboljšanje delavskih slojev.

Metaxas zahteva v svojem proglasu pokornost državi od vseh, prav tako pa tudi disciplino. Kategorično izjavlja, da bo vsaka reakcija proti obnovi grškega ljudstva takoj strla.

Atene, 5. avgusta. AA. (Atenska agencija.) Splošna stavka se je v celoti ponesrečila. Delo ni bilo nikjer prekinjeno. Življenje v prestolnici je popolnoma redno. V mestu se nahaja veliko število tujecev, ki si ogledujejo znamenitosti. Red in mir vladata tudi v ostalih krajih države. Listi izražajo upanje, da bo izprememba režima omogočila rešitev mnogih resnih vprašanj.

Belgrad, 6. avg. m. Vse telefonske zveze z Grčijo so še vedno prekinjene ter o včerajšnjih dogodkih v Grčiji sploh ni bilo mogoče dobiti nikakih vesti, razen uradnih poročil, ki jih izdaja atenska agencija.

Nj. Vel. kralj Peter II. v Sloveniji

Ljubljana, 6. avgusta.

Včeraj okrog 13 popoldne je s posebnim dvornim vlakom potoval skozi Ljubljano Nj. Vel. kralj Peter II. Na postaji je kralja pričakal in pozdravil ban g. dr. Marko Natlačen. Po kratkem pristanku je dvorni vlak nadaljeval pot proti Lescau.

Bled, 6. avgusta.

Včeraj ob tričetrt na tri popoldne je prispel s posebnim dvornim vlakom na postajo Lesce-Bled Nj. Vel. kralj Peter II. s princema Tomislavom in Andrejem. Kolodvor je bil ves okrašen, na peronu pa so visokega gosta pričakovali Nj. kr. Vis. knez na črnik Pavle, namestnik dr. Perović, predsednik vlade dr. Milan Stojadinović, maršal dvora Čolak-Antić in okrajni glavar dr. Vrečar. Pred kolodvorom pa je bila zbrana ljudskošolska mladina, ki je mladega kralja ob prihodu burno pozdravljala. Ko se je vlak zaustavil in ko je stopil Nj. Vel. kralj Peter II. iz vagona, je takoj pristopil k njemu najprej Nj. kr. Vis. knez-namestnik Pavle ter se z njim pristržno pozdravil. Za njim je pristopil

Borbe narodov v Berlinu:

Amerika in Nemčija daleč pred ostalimi

Berlin, 6. avg. Vsak dan je tu toliko tekmovalni, da jih človek more jedva zasledovati. Če novinarjem ne bi razdeljevali pismenih poročil, kjer so navedeni rezultati posameznih disciplin, če ne bi bilo megafonov in drugih modernih naprav, bi marsikdo od novinarjev sploh ne mogel obvladati celega terena.

FLORET

V tej disciplini moremo zaznamovati nekoliko boljše uspehe, kakor v lahko-atletiki. Naša floretistka Margarita Chrystian je s številnimi zmagami prišla v drugo kolo, v katerem ima še nekaj izgledov. V svoji skupini je do sedaj zasedla peto mesto.

V II. kolo se je plasiral tudi Marion, ki je premagal tri znane floretske kapacitete. Ostala dva floretista Pengov in Koršić se, žal, nista mogla uveljaviti. To so bila tekmovalna poedincev. Kot moštvo pa si je v floretu priborila Italija, ki ji sledi Francija, nato Nemčija in Avstrija.

V jadrnanju se še držimo

V jadrnanju je za Jugoslavijo startal Bauman. Imel je še dokaj sreče, da se je v močni konkurenci plasiral pred zastopniki Turčije, Brazila, Čehoslovaške, Japonske in Estonke na 19. mesto. Na ta način si je omogočil vstop za nadaljnja tekmovalja in je verjetno, da si bo svoje pozicije še popravil.

Za skok ob palici je bila predpisana najmanjša mera 3.80 m. Do te višine je prišel tudi naš profesor Bakov, ki pa nadaljnje višine ni preskočil. Postavil pa je s to znamko nov jugoslovanski rekord, ki je znašal do sedaj 3.60 m. Za nadaljnja tekmovalja so se plasirali: 2 Nemca, 2 Francoza, 2 Avstrijca, 1 Italijan, 2 Amerikanci, 3 Japonci, 1 Šved, 1 južni Afrikanec, 1 Kitajec, 1 Anglež in 1 tekmovalac iz Čile.

Zopet zlate kolajne za Ameriko

Popoldne so bila finalna tekmovalja za met diska. Amerika je dobila zopet eno zlato in eno srebrno kolajno. Njen tekmovalac Carpenter je vrjel disk na znamko 50.48 ter postavil s tem nov olimpijski rekord. Njegov rojak Dunn je vrjel disk 49.36 m in zasedel drugo mesto ter si priboril srebrno kolajno. Z bronasto kolajno pa se je moral zadovoljiti Italijan Oberweger, ki je vrjel disk na znamko 49.23 m. Brez placemeta pa je ostal nemški favoriti Schröder, ki se ni mogel uveljaviti.

Nemec vodi v petoboju

Popoldne so bile plavalne tekme za olimpijski petboj. To je bila že četrta od vseh petih disciplin modernega petboja. Po tej četrti disciplini je stanje točk sledeče: Nemec Handrick 19.5, Šved Thofeld (olimpijski zmagovalac petboja na olimpijadi 1928) 23, Američan Leonard 32, Madžar Orban 39.5 in Italijan Obba 40.5.

Ivanovičev uspeh

Dopoldne in popoldne so bili izločilni teki na 110 m z zaprekami. Ta disciplina na mej prinesla doslej naš največji olimpijski uspeh. Naš Ivanovič, ki je edini od Jugoslovancev startal v tej disciplini, je pri startu nekoliko zaostal, a je potem pretekel svoje odlične nasprotnike in je prispel na cilj istočasno z Italijanom Caldano v času 15.1. Niso se mogli takoj zediniti, kdo je bil pravi pravi hitrejši, Italijan ali naš Ivanovič. Sedaj si bodo ogledali filmsko sliko, ki bo pokazala — tako vsaj upamo, da je Ivanovič pred Italijanom. Vsekakor pa je to dober uspeh Ivanoviča, ki je povzročil naši koloniji veliko veselje.

Črnci Owens — lahkoatletsko čudo

Danes so bili tudi najprej izločilni teki, potem pa finale na 200 m, ki je končal tako-le: 1. Owens (USA) 20.7; 2. Robinson (USA) 21.1; 3. Martin (USA) 21.3. Ameriški črnci Owens je pokazal pri tem neverjetne sposobnosti. V finalu je pred ostalimi tekači naravnost odletel in z lahkoto premagal ostale, med katerimi je bila izredno ogrožena borba.

S tem si je Owens priboril že kar tretjo zlato olimpijsko kolajno. Ne samo, da je zasedel tri prva mesta, on je ta mesta zasedel s tako prepričevalno sigurnostjo, da je že s tem napravil nek nov rekord. V splošnem ga smatrajo na olimpijadi za najboljšega lahkoatleta, ki se je klajkoli pojavil na katerikoli športnih prireditvah.

Zlata kolajna za Angleže

Pri hoji na 50 km se je tudi to pot pokazalo, da je ta disciplina domena Angležev. Tudi dosedanj rekord, ki pa je bil danes izboljšal, je branil Anglež Green s časom 4:50.10. Danes pa je Anglež Harold Withlock postavil nov olimpijski rekord s časom 4:30.41. Priboril si je s tem zlato kolajno pred Švicarjem Švabom in Letoncem Burneko.

Končno stanje

Če ocenimo prvih šest mest na ta način, da prisodimo prvemu mestu 6 točk, drugemu 5 točk, tretjemu 4 točke itd., dobimo po rezultatih na večer tretjega dne olimpijskih iger sledečo tabelo:

	točk
1. USA	86
2. Nemčija	77%
3. Finska	26%
4. Egipt	20
5. Poljska	17
6. Japonska	16%
7. Avstrija	12
8. Kanada	9

še dr. Perović, dr. Stojadinović in ostali odličniki. Nato se je kralj odpeljal na Bled v dvorec Suvo-bor, kje bo prebil del svojih počitnic.

Knez-namestnik in kneginja v Ljubljani

Ljubljana, 6. avgusta.

Včeraj v prvih popoldanskih urah se je pred znano trgovino s starinskimi umetninami »Tizian« na Sv. Petra cesti ustavil eleganten avtomobil, za njim pa še eden. Slučajni pasantje so opazili, da sta izstopili dve, v prikladno športno obleko odeti elegantni postavi, ki sta takoj vstopili v trgovino. Kmalu pa se je zbralo okrog avtomobila veliko ljudi in vse je vedelo: pripeljala sta se knez-namestnik Pavle in kneginja Olga, da si ogledata in si nabavita kake nove starinske znamenitosti. Avta sta ostala na cesti kakih 20 minut, ko sta visoka gosta zopet vstopila, vrnilo se se proti Gorjski.

Naslednja tabela pa nam kaže, koliko prvih, drugih in tretjih mest, oziroma koliko zlatih, srebrnih in bronastih kolajen so si doslej priborile posamezne narodnosti. Vrhne rimske številke povedo prvo, drugo in tretje mesto, spodnje arabske številke pa povedo, koliko izmed teh mest so si posamezne narodnosti priborile. Tabela je sestavljena po stanju danes, v sredo popoldne:

9. Italija	7½
10. Švedska	6
11. Holandska	4
12. Filipini	4
13. Anglija	2
14. Brazilija	2
15. Grčija	1
16. Argentinja	1

I II III
Amerika 8 5 1
Nemčija 4 5 7
Finska 2 2 3
Francija 2 1 0
Madžarska 2 0 0
Egipt in Švedska 1 1 0
Estonska 1 1 0
Italija 1 1 0
Poljska 0 2 1
Kanada 0 1 2
Avstrija in CSR 0 1 0
Turčija, Japonska, Holandska, Filipini 0 0 1
Vse ostale narodnosti — — —

Potovanje angleškega kralja?

London, 6. avgusta. AA. Reuter je izvedel, da se bo kralj Edvard VIII. odpeljal na počitnice v soboto in da se bo vkal na jacht »Nahleen« v nekem jugoslovanskem pristanišču. Če bo vreme dopuščalo, bo kralj del vožnje opravil z letalom.

Angleški kralj obišče Slovenijo

London, 6. avg. m. Vsa tukajšnja javnost in časopisje se še vedno bavi s potovanjem kralja Edvarda VIII. v inozemstvo. Doznava se, da bo angleški kralj, razen, če ne bi nastopile kake nepredvidene spremembe, odpotoval iz Londona 8. t. m. in se bo vkrcal na jacht »Nahleen«. Če bodo atmosferske razmere dopuščale, bo kralj Edvard VIII. del potovanja od Londona do dalmatinske obale opravil z letalom. Najverjetneje pa je, da bo odpotoval iz Londona v soboto z letalom na pariški letališče Le Bourget, nato pa bo nadaljeval svojo pot v Jugoslavijo z enim od mednarodnih vlakov po vsej verjetnosti do Ljubljane, odkoder se bo podal v Dalmacijo.

Poziv!

Podjetja, ki opravljajo obiri rednega prevažanja osebe z motornimi vozili, ki nameravajo svoj sedanji vozni red izpremeniti za zimsko sezono, se pozivajo, da ugotovijo in predložijo novi vozni red v odobritev v 10 predpisanih in ustrezno kolokovanih primerkih do 25. avgusta t. l. V veljavo stopi dne 5. oktobra 1956.

Smernice za sestavo voznega reda so razvidne iz dosedanjih zadevnih okrožnic.

Zimske izpremembe železniških voznih redov so razvidne iz stenskih voznih redov na železniških postajah. Predvidene so še nekatere dodatne izpremembe, ki pa po izjavi direktije državnih železnic ne zadevajo interesov avtobusnih podjetij.

Vozni redi poštnih avtobusov ostanejo bistveno neizpremenjeni, odpadeta le na progi Smartno ob Paki—Logarska dolina vožnji od, odnosno do izletniškega vlaka.

Izrečno se opozarja, da se je pri ugotovitvi voznih redov ozirati poleg na železnico tudi na interesirana avtobusna podjetja (poštno upravo in zasebna podjetja) vsled česar jih je sestaviti eporazumno.

Prekasno vlozeni vozni redi se ne bodo odobrili, kakor se ne bodo odobrile izpremembe odobrenih voznih redov med sezono.

Poleg tega se opozarja na kazenske posledice namernega zavlačevanja oblastvenega poslovanja.

Kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani, dne 4. avgusta 1956.

Trije otroci zgoreli s hišo vred

Split, 6. avgusta: Včeraj se je pripetila v Splitu strašna nesreča, kakršne ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Do nje je prišlo zjutraj okoli sedmih, ko so moški in povedni tudi ženske navadno že na delu, na svojih poljih in vinogradih. Doma ostanejo le otroci. Tako je bilo tudi včeraj v vasi Jesenice v bližini Splita. V hiši kmeta Marina Zemunika so se spali trije mali otroci, Radoslav pa se je mudil tedaj na dvorišču. Naenkrat je opazil, da se valil iz podstrešja gost dim. Hitro je skočil k vratom, da bi poklical sestro. Ni mu pa nihče odgovoril, zato se je odločil, da poišče pomoč pri sosedih. V bližini ni bilo nikogar od moških. V velikem strahu so prihiteli ženske na kraj požara in skušale pomagati, ali vsaj rešiti nesrečne otro-

Ljubljanski železničarji pri dr. Korošču

Ljubljana, 6. avgusta

V soboto, dne 1. avgusta je bila v Belgradu delegacija oblastne uprave UJNZB Ljubljana, da intervenira glede nakazila naknadnih kreditov za progovno delavstvo ljubljanskega železniškega ravnanstva, ki je zaradi nezadostnih kreditov danes na cesti, ali pa le delno zaposleno. Delegacija je stopila takoj v stike s Centralno upravo ter skupno izvedla intervencijo pri generalni direkciji.

V soboto popoldne pa je bila delegacija, katero so tvorili gg. Simončič, Danev in Šušteršič sprejeta pri ministru notranjih del dr. Antonu Korošču. Gospodu ministru je bil ob tej priliki izročen pismo izdelan referat o stanju redukcij pro-

govnega delavstva, katere obstoje samo v ljubljanski direkciji, dočim imajo druge direkcije na razpolago dovolj kreditov za vzdrževanje prog. G. ministru so bile natančno pojasnjene posledice, ki morajo neizbežno slediti, ako se to stanje ne odpravi. Delegacija je sporočila g. ministru tudi to, da ne more biti s strani den. direktije izplačev zaradi nevednosti kreditov, ker je istih dovolj na razpolago rizen tega pa obstoja še po zoben rezervni kredit 10 milijonov dinarjev ter je zaradi tega vprašanje zaposlitve progovnih delavcev samo administrativnega značaja.

G. minister je delegacijo pazljivo poslušal ter obljubil, da bo storil vse, da se tem neznosnim razmeram napravi konec.

Poslanik Girs v Mariboru

Maribor, 5. avgusta.

Danes je obiskal Maribor poslanik čehoslovaške republike na našem dvoru Girs v spremstvu ljubljanskega českega konzula Minovskega. Na kolodvoru so ga sprejeli predsednik JČ lige dr. Kikovec s tajnikom prof. Šedivjem in predsednik Českega kluba Bureš. Dopoldne je g. poslanik obiskal knezoškofa dr. Tomažiča, pri katerem se je zadržal nad pol ure, potem je napravil obisk pri mestnem županu dr. Juvanu in pri poveljniku mesta generalu Milenkoviču. Popoldne ob 16 se je vršil na verandi hotela Orel sestanek vidnejših predstavnikov mariborske javnosti ter zastopnikov kulturnega in gospodarskega življenja na Spodnjem Stajerskem. Navzoča sta bila mariborski župan dr. Juvan in ptujski župan dr. Remec, zastopnik la-

vantinskega kapitlja kanonik dr. Mirt, okr. glavar dr. Šiška, okr. podnačelnik Modrijan, predstojnik mestne policije dr. Trstenjak, mnogi ugledni industrijalci, ravnatelji bank, predstavniki tujkoprometnih in gospodarskih ter kulturnih institucij. Vršil se je zanimiv razgovor o izboljšanju kulturnih in gospodarskih stikov med našimi kraji in CSR ter se je govorilo zlasti o izvozu naših vin in sadja na Čehoslovaško ter o načinu uspešne propagande drugih izvoznih predmetov na čehoslovaškem trgu. Sklepal se je o izdaji čitanke čeških pripovedk s tolmачem neznanih besed pod črto, o organizaciji prodaje čeških knjig pri nas in naših na Češkem, o štipendijah za naše duhovnike, ki bi obiskovali naše rudarje na Češkem itd. G. poslanik je ob zaključku podal zanimiv odgovor na številna vprašanja, ki so mu jih stavili razni govorniki.

Šah v Zemunu

Zemun, 6. avgusta. m. Tretji kolo nacionalnega šahovskega turnirja je prineslo tele rezultate — Skupina A: Mažuran iz Zagreba je dobil sinoči svojo prvo točko proti Prokopjeviču iz Zemuna. Burmistrov je premagal v lepi solidni igri prvaka kraljevske mornarice Matoškoviča. Lešnik iz Maribora je stal proti Filipiču iz Zagreba ves čas igre bolje, v končnici pa ni najbolje nadaljeval. Igra se je končala z remisom. Ravno tako sta si delila točko Matvejevi in Bayer. Svab iz Novega Sada je prekinil igro s Savičem. Svab stoji nekoliko boljše in bo najbrže zmagal. Prekinjena je bila tudi partija Filipovič : Schreiber. Filipovič ima kmeta več in boljše pozicijo. — Skupina B: Preinfalk je že v vtoritvi nadigral svojega nasprotnika Pelvo iz Vel. Kikinde. Igra je gladko dobil. Poljakov iz Skopja je premagal Jonkeja iz Karlovca, dr. Zivanović iz Zemuna je pa podlegel po ostri in napeti igri Iliču iz Novega Sada. Partije Pavlovič : Juršič, Kindij : Avirovič in Ninčič : Milojič so bile prekinjene. Milojič ima zgubljeno pozicijo, dočim sta ostali dve igri precej negotovi. Iz drugega kola sta bili odigrani včeraj samo dve partiji in sicer je Preinfalk iz Ljubljane remiziral z Jonkejem. Svab pa je izgubil proti Bayerju.

Stanje po tretjem kolu je tole: Skupina A: Bayer 2 in pol, Filipič, Matvejevi 2, Filipovič in Schreiber 1 in pol (1), Lešnik in Burmistrov 1 in pol, Prokopjevič, Matoškovič, Mažuran 1 itd. — Skupina B: inž. Poljakov 3, Preinfalk 2 in pol in Kindij 1 (2) — itd.

Čuden pojem družinske sreče

Včeraj je prijavil na tuk. orožniški postaji Dolenc Albert iz Vrhpolja št. 17 pri Kamniku, da ga je njegova žena brez povoda napadla s koso, ter mu povzročila na čelu približno 2 cm dolgo in najmanj 1 in pol cm globoko rano, iz katere je močno krvavel. Dalje je pripomnil, da ga je tudi njegov sin France hotel prebiti v vilami in da je, zavedajoč se usodnih posledic pravočasno ves prestrašen pobegnil.

Njegova žena Marija pa je izpovedala, da je brusila koso in da se ji je mož približal ter jo takoj brez povoda pričel obkladati z raznimi priimki in z roko tolči po glavi. Nekaj časa se mu je umikala, nato pa nastavila koso, v katero se je sam po naključju rnil.

Sin France je pri zaslišanju orožniku priznal, da je na očeta nastavljal gnojne vile, to pa zaradi tega, ker je oče hotel pograbit gnojne vile in z njimi napasti mater in njega.

Zadevo bo razčistilo tuk. okrajno sodišče.

Požar v Zg. Kališu

V ponedeljek je okrog pol 6 zjutraj izbruhnil požar pri poselniku Urh Janezu v Zg. Kališu št. 9 občina Kamniška Bistrica in mu upepelil hišo. Požar mu je uničil vso obleko, pohištvo, nekaj skrinj, žito in še dobro ohranjen plug, katerega je imel shranjenega na podstrešju. V kritičnem času pa je komaj rešil svojih pet mladoletnih otrok, kateri so spali v hiši.

Ogenj je nastal v dimniku, ki je bil v zelo slabem stanju, hiša pa je bila krita s slamo, kamor je zaneslo iskro iz peči. Urh je šel v hlev krmiti živino in je nato postavil nekaj mleka kuhati v peč. Opazil je takoj, da nekaj ni v redu, ker se mu je dim valil iz dimnika nazaj v prostor pred pečjo. Šel je iz hiše, pogledal na dimnik in ves prestrašen opazil, da je streha okrog dimnika že vsa v ognju. Začel je kričati v pomoč in priključil bližnje sosede, ki so takoj ogenj omejili v toliko, da niso ognjeni zublji zasegli še bližnjega poslopja. Zgorelo mu je v hiši vse razven par čevljev in zavarovalne police »Jugoslavije«, pri kateri je bil zavarovan za 21.600 din.

Vsaka krivda je pri tem primeru izključena in je pripisati le nesreči.

Promet jadranskih pristanišč

Belgrad, 6. avg. AA. Po statističnih podatkih je prišlo meseca junija v naša jadranska pristanišča 9222 ladij z 1.951.804 tonami. Najživahnejši je bil promet v splitskem pristanišču, kjer je znašal 319.109 ton. V dubrovniškem pristanišču je znašal promet 232.942 ton, v Sušaku 112.854 ton, v Šibeniku 89.861, v Zeleniku 10.439, v Metkovicu 15.942 in v ostalih pristaniščih pa 1.071.041 ton. 855 ladij so bile jadrnice in motorni čolni. Na redne proge odpade 1.511.471 ton, na prosto plovbo 9.222 ton. Od tujih ladij je bilo največ albanskih, italijanskih, grških, avstrijskih, angleških itd.

ke, ki jih je že dušil gost dim. Predno so prišli moški s polja je ogenj zajel že vso hišo in usoda otrok je bila zapečatena. Ves trud reševalcev je ostal zaman. Vsi trije otročki so zgoreli s hišo vred. Kako je prišlo do požara, še ni ugotovljeno in najbrže tudi ne bo.

Polovična voznina v Stično

Belgrad, 6. avg. AA. Z odlokom prometnega ministra je dovoljen 50% popust na državnih železnicah za šolsko mladino in udeležence proslave 800 letnice samostana cistercijancev v Stični v dravski banovini. Za izlete šolske mladine velja popust od 5. do 13. avgusta, za vse ostale udeležence in obiskovalce proslave v Stični pa od 14. do 18. t. m.

B.S.K. : Jugoslavija 0 : 4

Belgrad, 6. avg. m. Sinočna nogometna tekma med državnim prvacom BSK-om in tukajšnji Jugoslaviji je prinesla precejšnje presenečenje v športnih krogih, kjer je »Jugoslavija«, ki je bila, kakor znano, zadnje čase zelo oslabiljena, premagala državnega prvaka s 4:0.

Beg iz dolgov

Belgrad, 5. avgusta. m. Iz Kragujevca poročajo, da je od tam pobegnil v inozemstvo znani kragujevski trgovec in športni mecen Boris Plesničar, sin znanega slovenskega industrijalca Vekoslava Plesničarja. Boris Plesničar je pobegnil v inozemstvo zaradi dolgov, v katere je začel zaradi svojega slabega gospodarjenja in morda tudi zaradi nepravilno urejenega življenja. V dolgovce je začel tudi klub temu, čeprav je imel v Kragujevcu prav dobro vpeljano trgovino, kamur je letno prinašala na stotisoče dohodkov. Z Dunaja se je javil s pismom, ki ga je poslal belgrojskemu industrijalcu lki Paniču, kateremu tudi piše, da mu bo edinemu zaupal svojo usodo. Priznava, da je bil lahkomišeln proti številnim osebam, ki so ga le izkoriščale, in da je bolj po njihovi sluzi, kakor pa zaradi svojega neurejenega življenja zabredel v gmojne težave. Paniču tudi naproša, naj bo miren za vsoto 4000 Din, katero mu dolguje in da bo ta dolg poravnal njegov oče. Zase pa pravi, da se bo sam sodil. Poleg navedenega dolga industrijalcu Paniču je Plesničar dolžan tudi večje vsote raznim ljudem v Kragujevcu, katere bo pa tudi moral plačati njegov oče, ki je bogat trgovec v Jasenici.

Čevljar v šapah leva

Ze pred dvema mesecema se je pripetila v zagrebškem zoološkem vrtu težka nesreča, ko je medvedkinja zgrabila za roko neko delavko in jo precej hudo poškodovala. Včeraj popoldne pa se je ponovil isti primer, samo s to razliko, da je sedaj začela s svojim mesarskim poslom levinja in ne medvedkinja. Čevljarški pomočnik Franjo Musič iz Križevcev se je včeraj popoldne mudil v zoološkem vrtu s svojim 3letnim sinčkom Zvonkom. Otrok je z vsem zanimanjem opazoval divjačino za mrežami, preveč se ji je približal. Ker pa ta mreža ni preveč močna in ima poleg tega še nekatere vrzeli, je mali sinček tako prišel v neposredno bližino divje zverine. Njegov oče je v zadnjem trenutku šele opazil, kaj se lahko primeri sinčku, toda ni mogel več preprečiti nesreče, ker je levinja že zgrabila za rokav in ga raztrgala. Čevljar Franjo Musič je bil ves iz sebe in je na mestu preskočil ograjo ter se zadal močni udarec levinji po njeni šapi. Med tem pa je levinja stegnila svojo šapo in prišla nesrečnega čevljarja za desno roko. Musič je kričnil od bolesti in že je videl, kako mu levinja trga meso z njegove roke. Na krič nesrečnega čevljarja so pridveli na kraj nesreče drugi obiskovalci in čuvaj zoološkega vrta. Medtem pa se je Musič že sam rešil obima smrti. Njegov sinček Zvonko je ves čas obupno jokal, ko je videl, da levinja mrcvari njegovega očeta. Ranjenega čevljarja Musiča so takoj odpeljali na kliniko, kjer so mu nudili pomoč. Poškodbe, ki mu jih je zadala razjarjena levinja, so precej težke narave, tako da bo moral Musič daleč časa ostati na kliniki, bo prav gotovo tudi za vedno nesposoben za delo.

Ta primer, ki je v tako kratkem času že drugi v zagrebškem zoološkem vrtu, ponovno opominja, da bo treba temeljito popraviti celice, v katerih se nahajajo divjačina, ker človek, ki obišče ta zoološki vrt, ni nikdar varen za svoje življenje. Posebno pa so še otroci izpostavljeni vedno veliki nevarnosti. To je pokazal tudi včerajšnji primer.

Belgrad, 6. avg. AA. Po podatkih carinarnice v Djevdeljliji so meseca julija izvozili v Grčijo 79.550 kg fižola in 47.885 glav drobnice. Izvoza perutnine v tem mesecu ni bilo.

Carigrad, 6. avgusta. AA. Predsednik turške republike Kemal Atatürk pojde v ponedeljek na počitnice. Obiskal bo črnomske vilajete.

Naročajte in širite „Slovenski dom“!

Ljubljana danes

Koledar

Danes, četrtek, 6. avgusta: Sprem. Kristusovo; Sikst.

Jutri, petek, 7. avgusta: Kajetan.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjini trg 5; mr. Kurali, Gosposvetska cesta 10; mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Poročila sta se danes ob pol 12 v frančiškanski cerkvi učiteljica gđ. Mateja Vodušková iz znane ljubljanske katoliške družine in g. Stanko Sever, gimn. profesor iz Maribora. Vrli katoliški dvojici obilo sreče in blagoslova!

Na dvorišču »Prosvetnega doma« v Trnovem bo v nedeljo, 9. avgusta ob 8 zvečer vprizorilo Prosvetno društvo Trnovo veseligr »Pri belem konjčku« pri naravnih kulisah in z zelo pomnoženim številom igralcev ter ob sodelovanju višje godbe. Od pol osmih do začetka predstave koncert višje godbe. Preskrbite si vstopnice že v predprodaji v soboto od 7 do 9 zvečer in nedeljo od 10 do 12 dopoldne.

Opozarjamo vse radio-poslušalce, da bo danes v nacionalni uri v radiu govoril Ivo Peršuh o temi »Samostan v Stični in stiški menihi« (ob priliki 800 letnice cistercijskega samostana v Stični).

Radio

Programi Radio Ljubljana

Četrtek, 6. avgusta: 12.00 Češke in slovaške narodne (plošče) 12.45 Poročila, vreme 13.00 Čas, spored, obvestila 13.15 Jugoslovanska glasba (Radijski orkester) 14.00 Vreme, borza 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila 19.30 Nac. ura: Samostan v Stični in njegovi menihi (ob 800-letnici cistercijskega samostana v Stični Ivo Peršuh 19.50 Uvod v prenos 20.00 Prenos iz Salzburga: Weber: Euryanthe, uvertura. Schumann: Simfonija št. 1 B-dur. Brahms: 11. simfonija D-dur. Dirigent: Bruno Walter 21.40 Nekaj koračnic (na ploščah) 22.00 Čas, vreme, poročila, spored 22.15 Prenos iz Berlina: Poročilo o olimpijskih igrah (g. Ciril Soukal) 22.30 Operetna glasba (Radijski orkester).

Drugi programi

Četrtek, 6. avgusta: Belgrad 1.: 19.50 Prenos iz Solungrada: Nemški romantični 21.40 Schubertove pesni 22.00 Repertoar z berlinske olimpijade 22.15 Prenos iz kavarnu — Belgrad 11.: 20.00 Spomenik neznanega junaka na Avali (Manojlovič) — Zagreb: 20.00 Prenos iz Solungrada 21.40 Plošče 22.30 Plesna glasba — Dunaj: 20.05 Prenos koncerta dunajske filharmonije iz Solungrada 21.40 Radijski orkester 22.45 Plesna glasba — Budimpešta: 20.30 Prenos koncerta iz Miskolca 22.25 Oiganska glasba 22.30 Plošče — Trst-Milan: 17.15 Vokalni koncert 20.40 Camaslova komedija »Zbogom mladost«, nato plesna glasba — Rim-Bari: 20.40 Tri glasbene komedije — Praga: 21.10 Vojaška godba 19.50 Vachova suita 20.15 Igra 22.15 Salonski orkester — Varšava: 20.05 Prenos iz Solungrada 21.40 Plošče 22.35 Poljski ples 23.00 Plesna glasba — Berlin: 20.20 Orkestralni in solistični koncert — Vsa Nemčija: 20.10 Beethhoven-Brahms (iz Königswusterhausena) 22.45 Collegium musicum (iz Berlina) 24.00 Plesna glasba (iz Berlina).

Pričetek pouka na kmetijski šoli na Grmu

Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto celoletne šole 15. septembra 1936. Sprejme se 80 učencev. Vsi učenci stanujejo v zavodu (internatu), kjer imajo vse oskrbo. Sprejmejo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmetijskih staršev, ki bodo ostali po končanem šolanju na kmetiji.

Lastno ročno pisane prošnje, kolkovane z 5 Din, je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu najpozneje do 15. avgusta 1936.

Prošnji se priložiti: krestni list, domovnico, zadnje šolsko izpričevalo, izpričevalo o нравnosti pri onih prošlih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, izjavo staršev, odnosno varuha (kolek 2 Din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja, obvezna izjava staršev ali varuha (kolek 2 Din), ki reflektirajo na banovinsko ali kako štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem primeru pa da povrnejo zavodu sprejeto podporo iz javnih sredstev. Navesti je tudi točen naslov in zadnjo pošto.

Starost najmanj 16 let in z dobrim uspehom dovršena osnovna šola.

Oskrbnina znaša od 25 Din do 300 Din po premoženjskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno naprej.

Prosilci za banovinsko nižnjo mesto morajo priložiti davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer. Taki prosilci naj zaprosijo za podporo še pristojni sreski kmetijski odbor ter naj predložijo prošnji za sprejem v kmetijsko šolo izkazilo o višini prispevka kmetijskega odbora.

Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovenščine in računstva, katerega so oproščeni učenci — absolventi dveh ali več razredov meščanske šole ali kake nižje srednje šole. Iktratu se preišče njih zdravstveno stanje po šolskem zdravniku.

Državna dvorazredna trgovska šola v Celju

Vpisovanje za šolsko leto 1936-37 bo v duhu 1., 2. in 3. septembra 1936, vsakokrat od 8—11.

V prvi razred se sprejemajo učenci(-ke), ki so dovršili štiri razrede srednje šole (gimnazije, realke ali realne gimnazije) z nižjim tečajnim izpitom ali štiri razrede meščanske šole z zaključnim izpitom in nimajo več kot 17 let.

Učenci(-ke), ki imajo ob vpisovanju več kakor 17 let, toda manj nego 19 let, se smejo vpisati samo z odobrenjem kraljevske banke uprave.

V drugi razred se vpisujejo učenci(-ke), ki so uspešno dovršili prvi razred na tej šoli, učenci(-ke), ki so dovršili prvi razred na drugi trgovski šoli, se smejo vpisati, če so dobili za to odobritev od direktorja šole, na kateri so bili prej vpisani.

K vpisovanju je treba prinesiti:

- a) Rojstni list.
- b) Šolsko spričevalo (za prvi vpis v prvi razred spričevalo o nižjem tečajnem izpitu srednje šole ali o zaključnem izpitu meščanske šole, po navljajci in za drugi razred letno spričevalo).
- c) Prijavo v dveh listno izpolnjenih izvodih.
- d) Potrdilo pristojnega davčnega oblastva o višini neposrednega davka roditeljev (očeta in matere) in učenca(-ke), če je temu davek predpisan.
- e) Solnina, ki jo odmeri ravnateljstvo šole po skupnem davku tar. post. 318 a, II. skupina, se plača takoj ob vpisu za vse šolsko leto.
- f) Prispevek 100 din za zdravstveni fond, vpisnino in tiskovine.

Učenci(-ke), ki ne prestajajo v šolo neposredno iz druge javne šole, morajo predložiti uradno navrstveno spričevalo.

Razredni dopolnilni in popravni izpiti bodo 26. in 27. avgusta za prvi, ter 28. in 29. avgusta za drugi razred. Podroben razpored bo objavljen

V torek po olimpijskem labirintu

Berlin, 4. avgusta.

Današnji dan je potekel v znamenju ameriških zmag. Štirikrat so po velikem stadionu odmevali zvoki ameriške himne, dočim so se Nemci morali zadovoljiti z eno zmago. Čudoviti črnc Owens si je danes priboril že drugo zlato kolajno in vsi pričakujemo, da si bo priboril še tretjo v teku na 200 m.

Naj omenim najprvo dame, ki so danes tekmovali v disku in odločilnem teku na 100 m. Pri metu diska sta se posebno izkazali Mauermayer (Nemčija) in Wajsówna (Poljska). Prva je z metom 47.63 m izboljšala olimpijski rekord kar za 7 m, dočim je Poljakinja s svojimi meti (najboljši 46.22 metra) vzbujala med gledalci precej strahu, da ne bi morda iztrgala Nemcem edino obetajočo zmago dneva. Ostale tekmovalke niso dosegle niti 40 m dolžine.

Že včerajšnji predtekli dam na 100 m so pokazali, da nima Stephens (USA) resne nasprotnice. Kot prva je dosegla čas 11.5 sek. (v predteku celo 11.4) in s tem postavila nov olimpijski svetovni rekord. Marsikak naš sprinter bi se bal tekmovali z njo. Druga je bila Walasiewicz (Poljska) v času 11.7 sek. (Poljakinje ponovno častno zastopajo svojo državo). Kraus in Dollinger (Nemčija) sta se morali zadovoljiti s tretjim in četrtnim mestom.

Več ur je trajala tekmovalje v skoku v daljavo. 16 tekmovalcev je preskočilo minimalno mero 7.15 m (naši skakači torej še ne pridejo v poštev). Posebno huda borba se je razvila med prvimi šestimi. Favorit Owens je takoj pri prvem skoku dosegel 7.74 m in je nato zvišal na 7.87 m. Pri predzadnjem skoku pa je preskočil isto daljavo Long (Nemčija). Takoj za njim je bil na vrsti Owens. 40 m pred odbojno točko se je postavil v prežek položaj, trenutek ostal negiben, nato pa kot puščica švignil in v bliskovitem naletu preskočil 8.06 m. Nalet je bil tako silen, da ga je kljub ogromni daljavi (nov svetovni rekord, ki pa zaradi vetra v hrbet najbrže ne bo priznan) pri doskoku odbilo naprej kot prožno žogo. Tretje mesto je z 7.74 m dosegel Japonec Tajima, dočim sta Italijan Maffei in Nemec Leichum preskočila 1 cm manj in si delita 4. in 5. mesto.

Odločilni tek 400 m z zaprekami je kazal svojstveno sliko. En sam Evropejec (Mantihias, Grčija) in še ta se je moral zadovoljiti s šestim, t. j. zadnjim mestom. »Novi svet« je torej pokazal popolno premoč. Hardin (USA) je brez težav zmagal v času 52.4 sek. pred Loaringom (Kanada) in Whitejem (Filipini). Razmeroma slab rezultat (Hardin drži svetovni rekord 50.6 sek.) je posledica hladnega vetrovnega vremena; prav nič se ne pozna, da smo sredi poletja.

Tudi v odločilnem teku na 800 m niso rezultati najboljši. Da bi omogočili lažjo porazdelitev po prvi začetni tek, so prestavili start in s tem tudi cilj za 40 m nazaj. To je stalo Italijana Lanzija zmago; kajti v končnem naletu je imel premalo časa, da bi prehitel črnca Wodruffa (USA) ki je kot prvi rezal cilj v času 1:52.3. Tretji je bil Edward (Kanada) četrti Kuharski (Poljska). Peto in šesto mesto sta zasedla spet Amerikanca.

Posebno napeto smo pričakovali predteke na 5000 m. Naš Krevs je imel tu težko stališče, skoro brezupno. Ko sem ga pred dnevi obiskal v olimpijski vasi in ga vprašal, kako se počuti, je rekel: »Prav dobro, samo eno minuto prepočasi tečem.« Junsko se je držal in tekel skozi cilj v času 15:39, kar je za njega v takem vremenu prav dober rezultat. Odločilnemu tekmovalju pa bo mogel prisostvovati pač le kot gledalec.

Mnogi so bili presenečeni, da niso Finci že pri predtekih prevzeli vodstva. Dosedaj se nisem videl tekačev, ki bi tekli tako hladnokrvno kot Finci. Brez potrebe ne trtajo nobene sile in zato so se danes zadovoljili s tem, da so bili med prvimi petimi, ki pridejo v odločilno tekmovalje (bili so danes 3 predteki na 5000 m). Takrat pa bodo pokazali, kaj znaajo.

Gimnastični nastop Norvežanov je pokazal, da tudi pri njih prevladuje hladna kri. Zanimivo so bile gimnastične vaje deklet ob zvoku klavirja, ki pa so prepozno prehajale v dolgotrajne drže. Fantje so se predvsem postavili z drznimi skoki preko mize, dočim na drugo in bradlji niso pokazali nič posebnega.

Na Maifeldu (ogromnem travniku poleg stadiona), kjer se vrše 1. maja svečanosti, je bilo danes popoldne mnogo krika in vika. Med Ogrsko in Nemčijo se je vršila »polo« igra, ki se je končala z neodločenim rezultatom 8:8. »Polo« igra je kljub etno ena najstarejših iger z žogo. Jahči na konjih z dolgimi palicami, ki imajo na koncu kije, skušajo spraviti žogo skozi nasprotnikova vrata. Igra ima torej sličnosti z nogometom, samo da je še mnogo bolj napeta in razburljiva. Konji pri tem seveda silno trpijo, zato traja igra prav kratko dobo (2 krat 8 minut). Na vsaki strani so samo 4 igralci.

Posebno presenečenje za marsikakega tučja je bila čudovita reklama — za nekim letalom v zraku je hitel v daljavi več sto metrov dolgi napis z vabilom na lipski velesejem. Čudno, da pri nas še niso prišli na to misel. Sicer pa to ne spada več med poročila o olimpijskih igrah.

Celjske novice

Vesti iz duhovniških krogov. Mestni kaplan v Celju g. dr. Maksimilijan Držeknik je prestavljen za prefekta v Dijaško semenišče v Mariboru. G. Medved Anton, župnik v poklju, ki je živel do sedaj na Teharjih, je imenovan za provizorja na Kronski gori pri Meži ob Dravi.

Izredna glasbena novost. Zdravilišče Rogaska Slatina si je v zadnjem času nabavilo nov koncertni klavir znamke Foerster iz Nemčije. Klavir bo prispel v prihodnjih dneh v Celje in bo nekaj dni na vpogled v seini dvorani Mesne hranilnice v Celju. Zdravilišče se je odločilo za nakup tega izrednega klavirja potem priznanega domačega strokovnjaka g. Roposa Ladislava v Celju. Klavir je najmodernejša konstrukcija in kot tak neka posebnost za sebe. Z novim klavirjem je zdravilišče Rogaska Slatina napravila odločen korak naprej v izpopolnitvi in modernizaciji in bo ta najnovejša pridobitev naletela med številnimi odličnimi in uglednimi gosti na največje priznanje.

Otroci umirajo. V celjski bolnišnici sta umrla v nežni mladosti: Mlakar Ivan, sin jetiškega paznika, star 4 in pol leta, iz Celja in Brečko Marija, 3 leta, hči dinnarice od Sv. Uršule pri Dramljah.

14. zvezdno propagandno kolesarsko dirko priredi Klub. slov. kolesarjev v Celju, v nedeljo, dne 9. avgusta na sledečih progah: Zagreb-Celje; Ljubljana-Celje; Maribor-Celje; Varaždin-Celje; Prevalje-Celje; Slovenjgradec-Celje; Slov. Konjice-Celje in Celje-Sv. Peter-Celje. Dirka, ki bo vsekakor zelo zanimiva, se bo vršila ob vsakem vremenu.

Številne žrtve nesreč. Perkovci Anton, posestnik od Sv. Florjana pri Rogatu, star 47 let, je doma padel in si zlomil levo nogo. — Arbeiter Alojzija, žena kurjača na postaji v Rogatu, stara 39 let, je sekala drva doma in se pri tem zaskala v roko ter se močno poškodovala. — 22-letna sobarica Ble Franciška na Bregu pri Celju, je v torek padla po stopnicah in si zlomila desno nogo. — Zajc Franc, sin delavca od Sv. Lovrenca pod Prožimom, star 13 let, je doma padel na vrhu in si zlomil levo roko v ramenu. — Miržinski Slavko je zaposlen kot delavec pri regulacijskih delih v Sv. Petru v Sav. dolini. Nekli delavec mu je vrgel kamen v nogo in ga težko poškodoval. — Horjak Jože, sin posestnika iz Rimskega toplic, star 16 let, je padel s koleca in se poškodoval po glavi in rokah. — Dular Leopold, zidar, star 63 let, iz Raskovca pri Opločnici, je v torek padel in si zlomil desno nogo.

Nova paleolitska postaja v Sloveniji

Celje, 6. avgusta

Profesor Brodar v Celju je znan šrom jugoslavije pa tudi izven mej naše države po svojih izkopavanjih, ki jih izvršuje v paleolitski postaji Potočka zijalka. Letos dela profesor Brodar v drugi taki prazgodovinski postaji in sicer v takozvani Mornovi zijalki, ki se nahaja med Šostanjem in Belimi vodami. V novi paleolitski postaji, v kateri koplje profesor Brodar že od 1. julija, je odkril že prav znamenite artefakte, kosti jamskega medveda in jelena. Nad paleolitsko plastjo je pa našel profesor Brodar tudi predmete iz halštatske in latenske dobe. Vrhnja plast je rimska in je našel profesor Brodar med drugim tudi 9 novcev iz rimske dobe, iz česar bi sklepal, da so se v času vojne zatekali v skrivno bivališče prebivalci pred sovražnikom. V torek si je ogledel novo paleolitsko postajo znani arheolog, vseučiliški profesor dr. Valter Schmid iz Gradca in sicer v spremstvu podpredsednika Muzejskega društva v Celju dr. Kolnika.

2 nova avtobusa v Celju

Celje 6. avgusta.

Celjsko mestno avtobusno podjetje je pokazalo po novi upravi, ki ji načeljuje trgovec g. Anton Fazarinc v kratki dobi mnogo delavnosti. Podjetje si je v kratkem času nabavilo dva nova avtobusa. Prvi je prišel v Celje že več kakor pred tremi tedni; je znamke Mercedes-Benz z Dieslomotorjem in ima 32 sedežev. Drugi avtobus je došel v Celje preteklo soboto, je znamke Saurer, in prav tako z Dieslomotorjem. Drugi avtobus ima 22 sedežev. Prvi avtobus je prišel iz Nemčije drugi pa iz Avstrije. Korošarje je pri obeh izdelalo domače podjetje Rojina v Ljubljani. Oba avtobusa se bosta odplačevala v 24 mesečnih obrokih in sta za mestno avtobusno podjetje velika pridobitev. Prvi avtobus bo služil večinoma za daljše izlete in se ga občinstvo že sedaj na razglasni deski. Prošnje za popravne izpite je treba kolkovati z 5 in 10 din in jih vložiti pri ravnateljstvu do 23. avgusta 1936.

Završni izpit v septembru 1936 bo pismeni v času od 2.—7. septembra, ustni pa se prične 10. septembra 1936. Prošnje za zaključni izpit je vložiti kolkovane z 5 din pri ravnateljstvu do 1. septembra 1936.

Solsko leto 1936-37 se prične 14. septembra s službo božjo v farni cerkvi ob 8. Učenci(-ke) se zberejo v šoli, odkoder odidejo skupno v cerkev. Po opravljeni službi božji se vrnejo zopet v šolo, kjer se jim bo razglasil urnik in disciplinski predpis. Dne 15. septembra se prične redni pouk.

Olajšave avstrijskim turistom

Maribor, 5. avgusta.

Mariborska Tujskoprometna zveza je uspešla s posredovanjem na pristojnih mestih, da bodo dobili avstrijski turisti, ki potujejo v Slovenijo, velike olajšave. Uspešno je je namreč izposlovati, da dobe vsi Avstrijci takozvano kopališko vizo, ki stane 10 Din. Dosedaj je ta olajšava veljala samo za one avstrijske turiste, ki so potovali v nekatera zdravilišča na Slovenskem. Sedaj pa so dobili naši konzulati v Avstriji naročilo, da izdajajo kopališko vizo za Din 10 vsem Avstrijcem, ki potujejo v katerikoli kraj Slovenije. Na ta način se bo gotovo znatno dvignil pritok avstrijskih turistov v naše kraje, saj imajo ugodnost, da dobe za 1 šiling vizo, ki je bila sicer precej draga. Zlasti mariborska okolica bo od tega gotovo imela velike koristi.

Maribor

Brezplačen vstop na protiplinsko razstavo je odobrila uprava Mariborskega tedna skupinam, ki pridejo pod vodstvom na razstavo. Na to ugodnost opozarjamo posebno tovarne, večja podjetja in razne ustanove. Vodja skupine naj se javi pri dežurnem uradniku na razstavi.

Za sestavo novega voznega reda. Tujskoprometna zveza v Mariboru prosi vse tujskoprometne činitele, da ji sporočijo najkasneje do 10. avgusta t. l. vse nedostatke, ki so jih opazili pri sedanjem voznem redu, in vse želje, ki bi prišle v poštev pri sestavi novega voznega reda, ker bo v kratkem v Belgradu posebna konferenca, na kateri bodo razpravljali o sestavi voznega reda za leto 1937-38.

Sv. maša za turiste. V frančiškanski baziliki je ob nedeljah in praznikih prva sv. maša že jutraj ob četrt na 5, da imajo turisti in potniki že pred odhodom vlakov priložnost opraviti svojo versko dolžnost.

Motorne dirke bodo prihodno nedeljo na progi Maribor — Kamnica — Maribor. Tekmovalci bodo prevozili progo 10 krat. Prijavljenih je sedaj že 38 tekmovalcev.

Pohorski obisk v Mariboru

Kaj se bo iz tega zopet rodilo?

Maribor, 5. avgusta.

Med obiskovalci letošnjega Mariborskega tedna so večkrat eksotični gostje, ki vzbujajo pozornost. Posebna atrakcija Mariborskega tedna pa so bili danes Pohorci, ki so se naenkrat v popoldanskih urah pojavili na razstaviščih. Opazili smo samo slovit imena: senatorji Jovo Banjanin, dr. Nikola Zec, Grga Angelinovič, bivši poslanec Josip Svetič, inž. Paštrovič. Ti gostje z juga so se nahajali v spremstvu odličnih domačih osebnosti: podpredsednik senata dr. Ploj, bivši mariborski župan dr. Lipold, lenarški dr. Gorišek, ravnatelj Krejči iz Ruš, Popoldne so se jim še pridružili senator dr. Albert Kramer, bivši podban dr. Pirkmayer in bivši poslanec Spindler. Vsa ta gospoda se je na avtomobilih odpravila na Mariborski otok, od tam na Falo in potem v Ruše, kjer so gostje ravnatelja Krejčija. V Rušah bodo v senci pohorskih vrhov potekala posvetovanja, ki nam znajo roditi zopet kak zanimiv proglas, kot je bila Pohorska deklaracija, s katero so Pohorci etopili v življenje.

Tragedija v severni steni Eigerja

(Nadaljevanje.)

Toda ta borba se je končala tragično. Nihče od teh štirih se ni vrnil živ. Stena jih je ubila. Zastonj so bili vsi napori.

Po dveh bivačkih v Eigerjevi steni so plezalci opustili misel na vzpon prko nje in začeli sestopati. V torek so jih ves dan ogrožali snežni in ledni plazovi ter padajoče kamenje. Bili so le še kakih 150 m oddaljeni od vzpenjače na Jungfrau. Kakor je javila postaja Eiger-Ledenik, se je izkazal poskus, da bi v sredo započela reševalna akcija, ki sta jo tvegala wengerska vodnika brata Rubi in Schlunegger mlajši, dosegla sestopajočo partijo, za popolnoma neizvedljivo. Do noči je bilo plezalce nemogoče doseči in zato sta se oba brata vodnika Schluneggerja ob 7 zvečer vrnila. Akcija se je izkazala za neizvedljivo, ker so neprestano padali snežni in ledni plazovi, kamenje in voda ter bi bil mlajši Schlunegger kmalu postal žrtev skaklega plazu. Posrečilo pa se je jima, da sta stopila v zvezo z enim od alpinistov, ki jima je sporočil, da so njegovi trije tovariši že mrtvi. Ko sta ga pa vprašala, če meni, da bo noč še mogel preživeti, jima je z obupnim glasom odgovoril, da ne. Ta, četrti alpinist je bil že fizično preveč izčrpan in brez dvoma tudi moralno že povsem zlomljen (saj so bili trije njegovi tovariši že mrtvi in sam sredi brezupne stene), da bi bil mogel še imeti toliko zaupanja vase, kot ga je zahteval naporni bivač tretje noči v steni.

V sredo jutraj ob pol 4. se je isto reševalno moštvo peljalo s posebnim vlakom na Eigersko postajo. Reševalci so kmalu ugotovili, da je bil četrti alpinist še vedno živ, ker je odgovarjal na klicanje. Nato sta brata Schluneggerja vstopila v steno, da bi poskusila nesrečneža spraviti na varno, če bi še šlo. Ta reševalna akcija pa je bila skrajno težka in nevarna. Še živeti plezalec Kurz — ki je bil star šele sedemnajst let — je visel, kakor posnemamo iz časopisnega poročila nekega gorskega vodnika — v severni steni na vrvi v sedmi zanki in nihaj ob steni sem in tja.

Reševalnemu moštvu se je posrečilo, da se je približalo mestu nesreče na 40 metrov. Vrgla je Kurzu vrv, tako da se je mogel osvoboditi iz svojega mučnega in nevarnega položaja. Poskusil je s prečkanjem ter se je priboril do nekega previsa, ki je bil le še kakih pet metrov oddaljen od reševalnega moštva. Dolgo časa ni bilo nič. Brata Schlunegerja je začelo skrbeti. Klicala sta mladega fanta po imenu. Toda ostalo je vse tiho. Nihče se ni več oglasil. Le njuna lastna glasova za poslastno odmevala po živih rebrih okrutne stene. Tony Kurz se ni več oglasil. Nenadoma je obelzel in ni dal nobenega znaka življenja več od sebe. Gorska vodnika sta mogla le ugotoviti, da je najbrž umrl radi popolne izčrpanosti. Zadržne, kar sta brata Schlunegerja zvedela od njega še med reševalnimi deli, je bilo to, da se je eden od njegovih tovarišev zadavil, ker se je bil merodno zapletel v vrv, drugi je padel v globino, tretji pa zmrazil. Tik pred rešitvijo pa je — kakor smo brali — umrl od izčrpanosti še četrti. Tragedija v severni steni Eigerja je bila dopolnjena. Zlobna gora je strla štiri vesela, vroča mlada življenja.

Še isti dan je s posebnim letalom priletela iz Münchna alpinistična reševalna ekspedicija, ki jo je vodil sloviti alpinist Rudolf Peters. Ta je takoj začela iskati trupla ponesrečencev. Posrečilo se jim je prodrti v bližino Kurzovega trupla. Na posebnem drugu so imeli pritrjeno ostro rezilo, s katerim so prerezali vrv, ki je bil Tony Kurz na njej privezan. Drugače priti do trupla je bilo nemogoče. Mrtvi plezalec je padel z izpostavljenega mesta skoro naravnost na ogromne snežne sesutine, ki leže pod severno steno Eigerja. Domačini in ekspedicija so nato začeli iskati trupla vseh štirih plezalcev. Iskanje pa je v takem obsežnem razjoru razumljivo zelo naporno in tudi težko.

Tony Kurz, Andreas Hintertoisser iz Berchtersgadena, Eddy Reiner in Willy Angerer so se v smrti priključili dvema plezalcema, ki jih je približno na istem mestu 3. septembra 1935 doletela enaka usoda — Sedlmayerju in Mehrlingerju. Polni neodoljivega zaleta, nezlomljive podjetnosti in neuklonljivega duha, so se bili lotili naskoka na proslu steno. V najlepših letih so morali pustiti vse svoje načrte neizpolnjene, ugasniti v srcih vseh svojih dragih najlepše načle, ki so jih oni vanje polagali. Fata morgana, blede, sijajna in neumljena jih je izvajala. Vsi ti neustrašeni ljudje, ki so morali umreti, so se tudi res borili za cilj, ki je bil fata morgana — za prvi vzpon po severni steni Eigerja. Toda prvi vzpon po severni steni Eigerja je bil že izveden! (Dalje sledi.)

Martin Johnson:

Babuna

(Pod tem naslovom, ki je znan vsem obiskovalcem kina, je napisal Martin Johnson knjigo o svoji ekspediciji v Afriko, ki jo ni izkoristil v prvi vrsti za lov, ampak za posnetek nekoliko filmov. Na platnu smo imeli priliko videti oba simpatična človeka. — Martina Johnsona in njegovo ženo Oso z obema aeroplanoma, kako sta privabljala ljudi in živali pred svojo kamero in delala krasne posnetke slonov, nosorogov, opic, ljudi, — posebno pa nekega pritlikavega afriškega plemena. Knjiga je sedaj izšla pod naslovom: »Babuna. 100.000 km z aeroplanom preko afriških džungel« s 102 fotografijami pri F. A. Brockhars v Leipzigu. Tu prinašamo priručno napisano končno poglavje, v katerem avtor opisuje svoj povratek z ekspedicije polno dogodivščin.)

Afriška divjina je ležala sedaj daleč za nama. Midva pa bi se izgubila

v zmešnjavi različnih svetov

skozi katere sva se morala preriniti. — Ostala sva teden dni v Kairi, da sva v tem času mogla rešiti trdo nalogo: dobiti potrebne papirje, da lahko preletita italijanske in francoske kolonije v Severni Afriki. Podučili so naju, da morava filmske kamere zapečatiti, ker najina smer leta pelje nad gotovimi utrdami, katere nikdar ni dovoljeno fotografirati (končno pa bi le mogla dotične slike izročiti ameriški vladi, ki bi jih mogla slučajno izkoristiti na škodo teh dežel).

Bil je naporen teden, to moram že priznati. Toda tudi ta je minil. Ko so bili najini papirji v redu, sva odletela in prenočila prvo noč v Mersi Matruh, poslednjem mestu v severozapadnem delu Egipta. — Tukaj sva morala — kakor na vsakem drugem vmesnem pristajališču na poti iz Nairobi v London — izpolniti običajne formularje in še tisočkrat navesti, kjer so bili naši starši rojeni, kje sva bila midva, katere države podanika sva in tako dalje in tako dalje. Toda v Mersi Matruh so nam postavili vprašanje, ki nas je le malo presenetilo. Zveni popolnoma neverjetno; toda nebo mi naj bo priča, če me niso v resnici vprašali: »Ali imate truge v letalu?«

Melone, komarji...

Spominjam se še, da sva imela za večerjo melono. Puščava je segala prav neposredno do Sredozemskega morja, tako da je komaj še ostalo prostora za mestece; toda melona je bila tu, ki nama je šla čudovito v slast. In v resnici je bila tako sočna, da sem si kupil še eno večjo, katero sem si prihranil za drugi dan, da jo pojema v letalu. — Melona, kakor je bila dobra, pa naju ni mogla odškodovati za komarje ponoči. Bili so naravnost strašni, naše sobe pa niso imele mrež.

Naslednji dan sva odletela opikana in s temnimi črtami pod očmi radi neprespance noči dalje; naša smer je bila preko puščave z dušeco vročino. Fern naju je dvignil v višino, kjer je bilo vsaj malo hladneje; ko pa sva se spuščala v Bengosiju k zemlji, se nama je zdelo, kakor da bi padla v razbeženo peč.

V Bengosiju sva se preko noči do dobra prespala; drugo jutro sva preletela prvo progo

preko morja

Smer je šla preko zaliva Siolra, ki se globoko zajeda v libijsko obalo. Skoraj dve uri nisva videla

kopnega pred seboj, medtem ko so parniki in jadrnice stalno drsele pod nama.

Lepi Tripolis

Popoldne sva pristala v Tripolisu, kjer naju je doletela čast, da naju je povabil maršal Balbo na čaj, ki je eden od največjih italijanskih letalcev in je tudi vodil italijanska letala preko Atlantika na svetovno razstavo v Čikago. — Bil je izredno postrežljiv, na razpolago nama je dal svoj voz in ponudil pomoč svojih letalcev. To celo običajno pristojbino za pristajanje nama je daroval, izrazil se je, da je bil v Ameriki tako gostoljubno sprejet, da se veseli, da more ameriškim letalcem enako z enakim povrniti. —

Tripolis je malo večji kot Bengasi — mesto tako čisto in lepo — da sem lepše redko kje videl. Ima krasne nasade, poslopja so ponosna, vendar vsakdo na ulici je lepo oblečen in daje vtis blagostanja. Modro Sredozemsko morje pa je udarjalo tik ob naš lepo grajeni hotel. — Uprava je skrbela za nas, kakor je najbolje mogla; celo Vah je dobil svojo posebno sobo.

Prenočišče v Tunisu

Drugi dan sva letela drugič preko morja; prenočevala sva v Tunisu. Mesto me nekoliko spominja na Marseilles — seveda je francosko; toda ko sva se približala mestu, sva morala voziti v zelo zaviti liniji. Najprej sva priletela do mesta do gotove razdalje. Tukaj sva morala — tako se glasila navodila — zopet obrniti v smeri morja. Ko sva bila zopet daleč na morju sva obrnila, preletela zaliv pristajališča, naredila na nekem drugem kraju zopet obrat in končno tako prišla na letališče. — Kdo — tristo zelenih — pa želi sploh videti njih stare utrdbe? —

Ostala sva ves dan v Tunisu, da je bilo dovolj časa, da so Fernu natančno pregledali vse motorje za dolgo vožnjo preko Sredozemskega morja. — Na vse zgodaj drugo jutro pa sva zopet odletela.

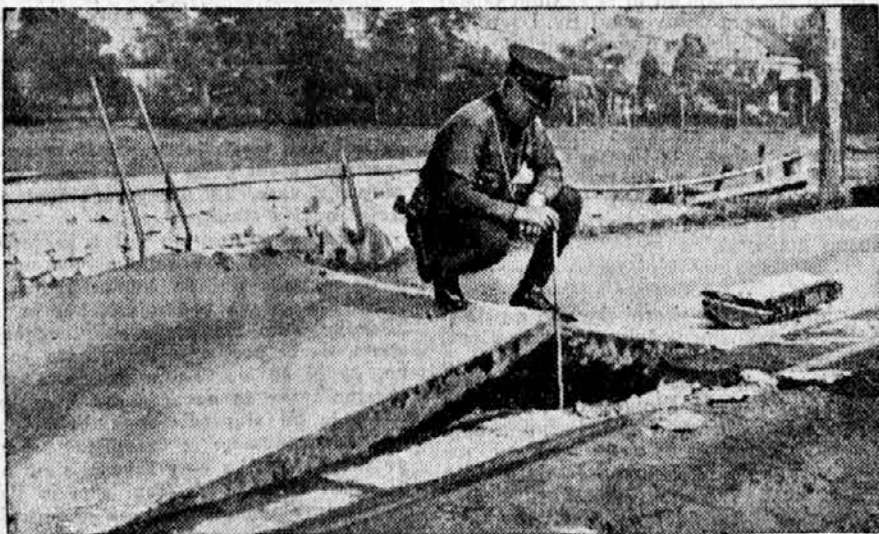
Nad solnčno Sardinijo

Bil je krasen dan in v najkrajšem času je izginilo kopno izpred naših oči. Letalo je brez vsakega napora brzelo v pravi smeri preko morja. In končno — kakor v pravljici se je prikazalo v naši smeri glavno mesto Sardinije Cagliari. Pristala sva na orjaškem letališču in Italijani so se zopet trudili na vse pretege, da bi nama šli ob vsakem trenutku na roko. Ko sva se malo okrepčala, sva zopet startala, preletela Sardinijo po vsej dolžini, prečkala morsko ožino, ki loči Sardinijo od Korzike, in ob čudovito lepi obali tega otoka nadaljevala pot, dokler nisva po nadaljnjih treh urah preko morja — zopet kot čudež — pristala na letališču mesta Cannes.

Ženska hoče svoje...

Sedaj je prišlo zopet do veljave »das Evig weibliche«; ostala sva naslednji dan v Cannes, da je mogla Osa iti k frizerju...

Drugi dan sva letela že nad veličastnimi jeziri v Alpah. To je ob vsakem času čudovita pokrajina; midva pa sva jo preletela v juliju, ko je vse zeleno in bleščeče od sonca.

V Ameriki je vladala v zadnjem času taka vročina, da so se stopile asfaltne ceste. Ena takih cest nam predstavlja ta slika.

Zeleni pekel

Ker je bil naš gostitelj vprav zaposlen s tem, da bi po običaju, ki vlada v divjih pokrajinah, svojemu govedu vžgal pečat v kožo, smo sprejeli gosta mi.

Iz bližine je bil še bolj podoben misijonarju. Visoko rasi, rjavi, bradati mož je kazal tisto čudno odsotno vedenje, ki ga imajo ljudje, ki žive v samotni. Njegova narava je bila odkrita in je vzbujala zaupanje. Ni bil ne plašen in ne vsiljiv, kakor da bi bil kakih štiri-deset let živel brez vsake zveze z ljudmi in kakor da bi bil pripravljen na to, da ga čaka še nadaljnjih štirideset samotnih let. Kljub temu so njegove velike, sinje oči gledale prijazno in kazale v kotih številne smejoče se gubice.

Potegnil je klobuk z glave in se priklonil. »Dovolite, Aleksander Siemel,« je dejal po angleško.

Bee-Mason je na prvi pogled začutil do tujca močno nagnjenje. Njegovo obličje se je razsvetlilo in zapazil sem, kako je iskal po spominu pobožnih stavkov. Z njegovih ust je začel teči potok moralnih izrekov, tako da sva Urrio in jaz odprla oči in usta.

Naš novi znanec je najprej začudeno pogledal, potem pa se je vsedel k nam. Angleško je govoril dobro in tekoče. Toda brez pretirane pravilnosti. Mi smo to spravljali v zvezo z njegovim divjim življenjem.

Ko smo ga vprašali o službeni obleki, se je temu vprašanju poredno izognil z navedkom iz Chopenhauerja, za obrambo podedovanega greha je navajal Freuda. Nazadnje se je postrani pozanimal, kako se imenuje Bee-Masonovo najljubše indijansko plemo in vprašal, če se je to leto dalo kaj veliko Indijancev spreobrniti.

Bee-Mason je zardel kot kuhan rak. Spoznal je, da se je motil, ko je imel tujca za misijonarja. Od tedaj naprej je vera stopila v ozadje naših pogovorov.

Ko smo pojasnili to nesporazumljenje, je prišel pogovor na predmet, ki nas je zaposloval ure in ure.

Naš avstralski prijatelj se je o naši ekspediciji izrazil zaničljivo, da smo se mogli in drznili zaupati samo boječemu Siemelu.

Toda ni se nam bilo treba ničesar bati. Siemel je bil prevelik mojster v svoji stroki, da bi bil hotel zasmejavati nekaj začelnikov. Z dobro premišljeno sodbo in s pristranskim sočutjem, ki naj bi nam bilo spet vrnilo zaupanje vase, je razlagal, koliko upanje je, da se nam naš podvig posreči. Pri tem ni nič zmanjševal nevarnosti. Ko smo mu pripovedovali o mojem in Urrijevem lovu v temi, se mi ni ne smejala, niti preklinjal.

»Imela sta srečo, gospoda moja,« je dejal. »Že štirinajst let izvajam ta šport pa mi nikdar ne pride na misel, da bi tako noč prebil brez električne žepne svetiljke.«

»Ali ni najin ogenj zasledoval?« sva pozvedovala.

Tako prihaja kancler Hitler v olimpijski stadion.

Da bi obedovala, sva pristala za kratek hip v Lyonu, potem pa znova odletela in se spustila pozno popoldne na letališču Le Bourget. Bila sva v Parizu in Osa je zopet spregovorila svojo odločilno besedo. Tu sva čakala zopet dva dni, da si je napravila nekaj oblek, ki so ji bile nujno potrebne, kakor je zatrjevala. Nato pa sva startala za London, kjer naju je čakala na letališču družba prijateljev, da nama zaželi dobrodošlico.

Ni bilo veliko časa za oklevanje. Storila sva vse potrebno, da spraviva naše motorje na ladjo »S/S Manhattan« za New York; v Southamptonu so vse demontirali, spravili na krov in že po šestih dneh našega bivanja v Angliji sva, že plula proti Ameriki.

100.000 km brez nezgode

18 mesecev polnih čudovitih dogodivščin leži za nama. Preletela sva 100.000 kilometrov preko Afrike in Evrope brez najmanjše nezgode, ki bi bila vredna, da jo omenjam. Gotovo ne slabo priporočilo za naše krasne motorje in gotovo tudi ne za Terubarstena!

In najine fotografije! Nikoli prej — v najini fotografski praksi nisva prinesla s seboj nenačnejših filmov in nikoli prej — kolikor pač sva živela zunaj, nisva doživela toliko dni prostih vsake skrbi in imela tako prepričevalen občutek polne svobode. —

Sedaj pa, ko je najin film »Babuna« dogotovljen in se bližajo h koncu vse dolgotrajne posameznosti, ki so s takim delom v zvezi, in ko bova kmalu prosta, že zopet

kujeva nove načrte

Celo Vah gotovo upa, da ga kmalu zopet vzameva na pot. — V vsakem primeru bo to kmalu mogoče. Osa, ki je dolgo ležala bolna, je sedaj zopet sveža in zdrava, kakor nikdar poprej.

Naše živali — razen Voha sva ekspedirala v zoološki vrt v St. Louis; tam jih lahko vsako dobi, kdor hoče.

Imava že nove načrte. Obiskala bova Borneo. Vabijo naju sloni, žirafe in breščevilna divjačina džungle.

Ameriško-angleški slovar

V Londonu je izšel dolgo pričakovan anglo-ameriški slovar sira Williama Craighya. Avtor piše v predgovoru: »Imamo nešteto besed, ki imajo v književni angleščini pomen drugačen pomen kakor v ameriški živi govorici. To povzroči večkratne nepravilnosti. Ta slovar hoče podati pomen vseh »amerikanizmov«. Seveda govorijo v Zedinjenih državah angleščino, a je pomešana z indijanskimi, francoskimi in španskimi izrazi. Moral sem 10 let preživeti v Čikagu, da bi spoznal ameriško narečje in dobil zanesljivo gradivo za ta primerjalni slovar.« Izobraženi Angleži tako sovražijo »grozno« nosljajočo goltno ameriško izgovorjavo, da je propadel na Angleškem marsikateri sicer dober ameriški film.

Strah za pravilno angleščino je kumoval tudi pri rojstvu britske filmske industrije, ki zdaj pošilja letno v svet do 140 iger v najboljšem jeziku. Ker imajo angleški filmi velik uspeh v Ameriki, se je zgenil tudi Hollywood in zahteva v zadnjem

Zasmejal se je in razkrečil prste.

»Postavite se sami v položaj uboge živali. Bila je ranjena in čutila je močne bolečine. Ni mogla ne žreti, ne piti in je vedela, da se ji bliža konec. Močni duh bi bil moral opominjati. Ta duh izvirja iz žleze, ki leži pod repom. Ta žleza se solzi samo v času največjega razburjenja. Predstavljajte si, da žival čepi onstran ognja v grmovju. Glava jo boli in luč ji slepi oči. Žival vidi, kako sedita dva človeka s hrbtom ob hrbtu, tiho kot miši, v položaju, ki je kaj malo primeren, da bi človek skočil pokonci. Ne smeta namreč pozabiti, da žival sodi bitja okoli sebe sama po sebi. Moč puške ji je popolnoma nepoznana. Ali zares mislite, da bi ga taborni ogenj strašil pred tem?«

»Kaj jaguar napade, ne da bi ga kdo razdražil,« sem vprašal jaz.

»Mi pravimo jaguarju tukaj tiger,« je prijazno pojasnil Siemel. »Prav tako, kakor o ženski, je tudi o tigru malo mogoče zatrjevati, da bo naredil to ali ono. Večina tigrov je bojazljivcev. Včasih pa zadenete med njimi na morilca. Po navadi gre za samico, ki kar na lepem plane na Indijanca, kadar ima mladitce. Ko je zver enkrat spoznala, da to ni nič nevarnega, ostane tej navadi zvesta.«

V tem, da je govoril na tako preprost način, je bilo nekaj tistega skrivnostnega čara, ki je izhajal od Siemela. Pragozd je bil njegova domovina. Ptici in roparske zveri njegovi sosedje. On jih je popolnoma razumel in je vedel, da misli vsaka žival kot posameznik in

času od novih igralcev pravilno izgovarjavo. Zadnji v Hollywoodu posneti film »Mali lord Fautleroy«, po znanem otroškem romanu, pomeni prelom v tem oziru, ker se godi dejanje na Angleškem v starem gradu, in ga je pohvalila angleška kritika. Na ta način pomaga kinematograf približati ameriško govorico stari materinščini. Sir William upa, da bo zraven koristil tudi njegov slovar in poučarja, da je obvarovala južnoameriška španščina tesnejše stike z evropsko kastiljščino.

Zvesti muharji

Neki prijatelji domačih ptičev v londonski okolici je doživel izredno veselje. V gosto prerastli plezalki forsythia, ki prepreča njegovo vilo vse do strehe, je gnezdil pred dvema letoma par muharjev, širokokljunih domačih selivk, ki se meseca maja vračajo iz Afrike na Angleško. Gnezdo sta si pernata prijatelja napravila čisto blizu okna, tako da ga je bilo mogoče skoraj z roko doseči. Lani sta se ptička vrnila in si po navadi krokarjev izbrala isto gnezdo za valjenje. Letošnjo pomlad se je par spet vrnil in si začel graditi gnezdo tik nad starim, ki je bilo že precej ogoljeno in uničeno. Ko sta si ptička delala nov gnezdo, se je začel hišni gospodar za zabavo zanimati za njuno staro gnezdo in ga jima je lepo izboljšal in popravil. Ko sta ptička opazila, da je popravljen staro gnezdo lepše in dovršeneje od njihovih skromnih začetkov, sta opustila nadaljnje delo in se spet naselila v svojem starem domu. Sredi junija je samica znesla prvo jajce in upati je, da bosta zvesta muharja tudi svoj tretji rod srečno dovalila v svojem tradicionalnem gnezdu.

Mlad judovski teolog je bil tako navdušen za delo, da je že ob koncu prvega letnika prosil ravnatelja bogoslovja, naj mu čez počitnice da kako primerno službo. Rabin odpre sveto pismo, poišče neko poglavje in prebere: »Ostani v Jerihu, dokler ti brada ne zraste, potem pa spet pridi.«

Graščak upravitelju: »Te nove pečatnike bi pa res lahko odstranili. Prav nič ne odgovarjajo mojemu klasičnemu pohištvu.«

Foto amaterji pozor!

Nudimo Vam po najnižji ceni popolnoma nove krasne foto albume, foto oglice, navadne albume za razglednice ter spominske knjige.

Bogata zaloga Konkurenčne cene

Prodajalna H. Ničman

Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2

da vsaka sledi svojim osebnim nagonom. Nekateri tiger plane takoj, ko ga napadejo psi, na drevo. Tam ostane in čepi mirno, kakor velika mačka, ne da bi se brigal za bevskanje na tleh.

Siemel je vedel tudi, kaj je razlog za to vedenje.

Južno ameriške džungle so tako polne divjih svinj, da njihovih čred kar mrgoli. Divje svinje so v velikih tolpah najnevarnejše zverine na svetu. Ne poznajo nobenega strahu in zaradi velikega števila, v katerem žive, potepajo vse, kar se jim postavi na pot. Kadar se približajo, se jim tiger zaradi tega umakne nekaj metrov nad zemljo in potrpežljivo čaka, dokler ne gredo mimo. Toda njegovi možgani ne znajo misliti dosledno. Ni sposoben, da bi razumel, da je nekaj kužkov in en človek nevarnejši, kakor tisoč svinj. Spet drug tiger pa ne misli na to, da bi se dal prepoditi na drevo, marveč se besno obrne proti psom.

Ce bi bil Siemel namesto Južne Amerike preromal Afriko, bi danes užival že mednarodni sloves kot lovec. V trenutkih nevarnosti delajo njegovi možgani popolnoma hladno, krvno. Ne morem si misliti nobenega položaja, v katerem bi ga njegovi živci zapustili. Hkratu ima pa tudi pravi lovski temperament.

V bistvu je samotni človek. Bere globoka filozofska dela in pozna velike romane iz svetovne književnosti skoraj na pamet. Včasih roma brez pokoja po senci, kakor da bi najrajši sam sebe pokopal v zakotje pragozda.